

Є тільки один дійсно невичерпний скарб — це велика бібліотека

Невичерпний скарб

№1 (25)

Видається з 15 грудня 2016 року

Березень 2024 року

Електронний бюлетень Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

«ЖИВУТЬ, КОБЗАРЮ ЛЮБИЙ, ПОМІЖ НАС І ГОЛОС ТВІЙ, І ПЕНЗЕЛЬ ТВІЙ, І СЛОВО»:
про підсумки роботи Всеукраїнського круглого столу, присвяченого 210-річчю від дня народження
Тараса Григоровича Шевченка

12 березня 2024 року у змішаному форматі відбувся Всеукраїнський круглий стіл «Живуть, Кобзарю любий, поміж нас і голос твій, і пензель твій, і слово» у стінах Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. В онлайн форматі були присутні близько 100 учасників.

З вітальним словом до учасників круглого столу звернувся ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, д-р пед. наук, професор, чл.-кор. НАПН України **Юрій Бойчук**, в якому зазначив, що видатний український поет, прозаїк, художник, політичний і громадський діяч Тарас Шевченко є символом незалежності України, мужність, волелюбність, служіння Батьківщині якого надихають українців і донині.

Продовження стр. 2

Шевченко — це голос душі українського народу

Про підсумки роботи

З привітаннями до учасників круглого столу також звернулися почесні гості: д-р юрид. наук, професор, ректор Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка **Олег Шеремет**, д-р істор. наук, канд. політ. наук, професор, ректор Університету Григорія Сковороди в Переяславі **Віталій Коцур**.

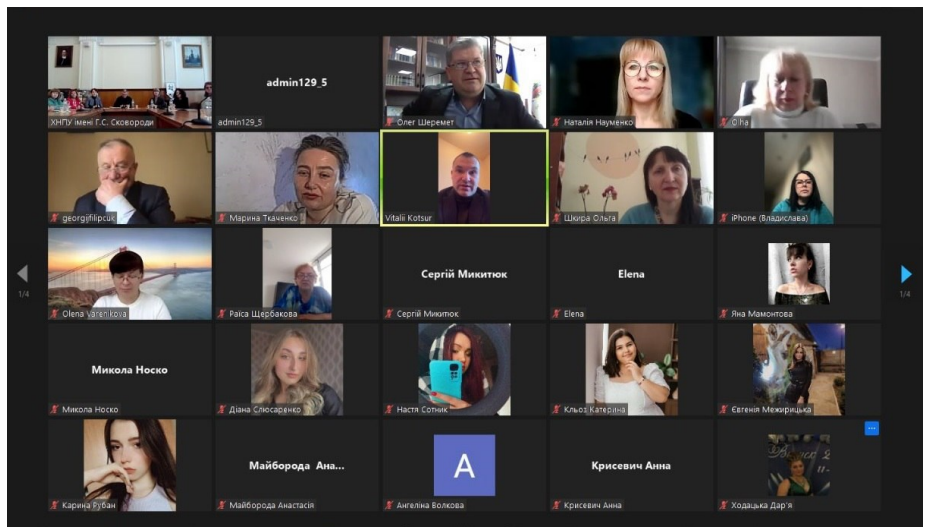
Перша доповідь «Шевченко і час» **Георгія Філіпчука**, д-ра пед. наук, професора, дійсного члена НАПН України, першого заступника голови Всеукраїнського т-ва «Просвіта» імені Тараса Шевченка, голови секретаріату «Конгресу української інтелігенції» була пронизана безмежною повагою і захопленням непересічною особистістю Тараса Шевченка, його багатогранною творчістю. Доповідач неодноразово наголошував на актуальності пророчих слів Кобзаря, на величчя його постаті, з іменем якого захисники України ідуть у бій. Г. Філіпчук зауважив, що Т. Шевченка треба починати вивчати з дитячих літ, з дитячого садочку, бо виховання патріотизму, української ідентичності закладається саме з цього періоду.

Наступна доповідь провідного бібліотекаря наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди **Світлани Мажари** «На вічній шляху до Шевченка...» познайомила присутніх з літературознавчими розвідками, присвяченими Тарасу Шевченку. Змістовна доповідь супроводжувалася слайдами віртуальної виставки видань останніх 25 років (1991–2017 рр.) із фонду наукової бібліотеки Сковородинівського університету.

Олена Вареникова, канд. філол. наук, доцент каф. укр. літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова, заступник декана українського мовно-літературного ф-ту імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка ґрунтовно дослідила «Творчість Тараса Шевченка в рецепції авторів збірника «Шевченко і його доба»».

У наступній доповіді «Художня спадщина Т. Г. Шевченка» **Юлії Липчанської**, викладача каф. образотворчого мистецтва ХНПУ імені Г. С. Сковороди, Тарас Шевченко був представлений одним з найвидатніших майстрів українського образотворчого мистецтва, який творив у галузях станкового живопису, графіки, монументально-декоративного розпису та скульптури, досконало володів технікою акварелі, олії, офорту, малюнка олівцем і пером і є автором понад тисячі мистецьких творів.

Разом з **Нікою Хворостенко**, театрознавицею, методистом Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки присутні переглянули подкаст-доповідь «Твори Тараса Шевченка на театральній сцені України». Автор яскраво представила приклади визначних

постановок, що є незмінними у репертуарі багатьох українських театрів. Серед них відома постановка «Назар Стодоля» Харківського академічного драматичного театру імені Т. Шевченка, Національного академічного драматичного театру імені І. Франка, Волинського обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Шевченка, театрів міст Суми, Львова, Чернігова, Полтави, Кропивницького та ін. Доповідач зазначила величезний вплив генія Шевченка на формування свідомості і світогляду української нації, який є для нас неоцінним і незбагненим, бо «Шевченкова творча спадщина – це ціла академія для нашого народу».

Продовженням круглого столу стала захоплююча доповідь «Шляхами Тараса Шевченка: професійно-пізнавальні тури» **Ольги Шкири**, директора бібліотеки Університету Григорія Сковороди в Переяславі, заслуженого працівника культури України. Разом з колективом бібліотеки дружнього університету учасники і гості заходу змогли здійснити подорож мальовничими шевченківськими місцями – Чернігівщиною, Полтавщиною, Черкащиною, Київщиною, Запорізькою обл. та ін. Завершила свою доповідь пані Ольга дуже зворушливим і надихаючим власним віршем «Україна – це країна», написаному 31.03.2022 р.

Презентацією оцифрованого видання Тараса Шевченка «Гайдамаки» (1920) **Олена Коробкіна**, директор наукової бібліотеки, модератор Всеукраїнського круглого столу, завершила захід.

Доповідач познайомила учасників круглого столу з особливостями «українського історичного роману у віршах», зауважила, що підґрунтям для написання поеми «Гайдамаки» слугували події народного повстання Коліївщини на чолі з Максимом Залізняком та Іваном Гонтою. Підкреслила, що видан-

ня оздоблено малюнками, імовірно (достеменно не відомо), Опанаса Георгійовича Сластіона, відомого українського маляра і графіка романтично-народницького напрямку, етнографа, архітектора і педагога, які допомагають читачеві краще уявити світ, створений Шевченком та зануритися у його творчий вимір. Представлене видання з колекції фонду рідкісних і цінних видань наукової бібліотеки було оцифровано до ювілею Т. Шевченка і розміщено у репозитарії університету.

Окрасою Всеукраїнського круглого столу було художнє читання поезії Т. Шевченка студентами українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка: **Котляревської Софії**, **Неронові Олені** «Минають дні, минають ночі»; **Верещаки Анни** «Думка»; **Федоренко Вікторії** «Мені однаково»; **Никоненко Владіслава** «Заповіт».

Через вибухи у місті Харкові, задля безпеки присутніх, захід було призупинено та пересвідено в онлайн формат. Виконання музичних творів на слова Т. Шевченка студентами українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка та факультету природничої, спеціальної і здоров'язбежувальної освіти, на жаль, не відбулося.

Щиро дякуємо учасникам та партнерам Всеукраїнського круглого столу за теплу, дружню атмосферу, змістовні доповіді, за багаторічну підтримку та співпрацю.

Про Тараса Шевченка можна говорити нескінченно, бо він як явище велике й вічно живе – багатогранний і невичерпний!

*О. Романовська,
зав. наук.-метод. відділу,*

С. Мажара, провідний бібліотекар

Презентація оцифрованого видання Тарас Шевченко «Гайдамаки» (1920)

"Гайдамаки" – це найбільша за обсягом поема Тараса Шевченка. Кобзар працював над нею упродовж 1839 – 1841 років.

Назва твору: гайдамаками називали учасників Коліївщини – народного антишляхетського повстання 1768 року на Правобережній Україні, що було вершиною національно-визвольної боротьби українського народу.

Жанр: ліро-епічна поема героїчного характеру.

Тема: показ лицарської звитяги українців під час національно-визвольного руху проти свавілля шляхти й корчмарів, зображення сили й працьовитості українського народу, його волелюбності і моральної краси.

Композиція: два вступи, одинадцять розділів, епілог, післямова. Особливість композиції – наявність значної кількості вставних пісень і ліричних відступів, у яких поет виступає ніби співучасником подій.

Сюжет поділяється на дві сюжетні лінії: розгортання селянського повстання та особисте життя Яреми Галайди, пов'язаних з ним персонажів. Лінії переплітаються, бо Ярема – учасник Коліївщини.

Образи. Основні: Ярема Галайда – не історична постать, але, за народними переказами і піснями, існував насправді; «сирота багатий». Оксана – кохана дівчина Яреми. Максим Залізняк, Іван Гонти – історичні постаті, які очолили гайдамацький рух. Другорядні образи: гайдамаки; конфедерати; титар (батька Оксани); Лейба (корчмар); кобзар Волох; ксьондз; підліток-гайдамак; Гонтині діти.

Стилий переказ поєми «Гайдамаки». Поема розпочинається відступом – посвятою. Автор розмірковує над плином життя, над вічними змінами в природі і людському суспільстві: «Все йде, все минає – і краю немає...» Вічними є лише волелюбні прагнення народу. А виразниками цих прагнень стали гайдамаки. Він згадує про часи козацької волі, про славне минуле України. Кругом

нього стали його «діти» – породжені поетичною уявою образи твору – гайдамаки. Він радить їм легіти з чужини в Україну, не цуратися мови, якою мати пісень співала, не цуратися своєї історії. Поет просить благословення для них у свого «щирого батька» (Василя Івановича Григоровича, якому присвячено поему).

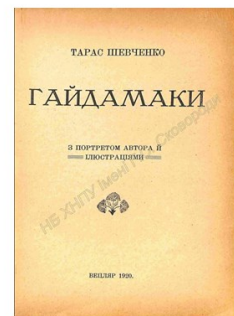
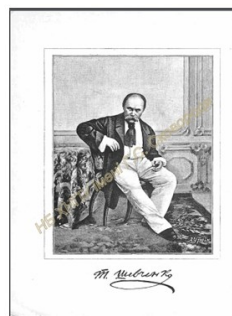
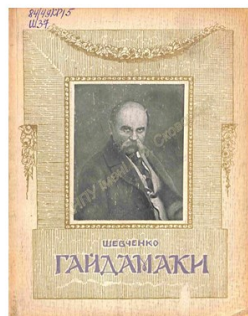
Епілог. Автор шкодує за часами, коли Залізняк і Гонти гуляли по Україні, караючи ворогів. Згадує свого батька сусідів, які любили слухати оповіді діда про Коліївщину. Майже рік тривало повстання та й ущухло. Гонти ляхи піддали нелюдському катуванню і стратили. Не лишилася по ньому ні хреста, ні могили. Залізняк, дізнавшись про страшну заги-

бель товариша, помер з горя. Гайдамаки поховали Залізняка в степу, насипали високу могилу. Довго стояв над тією могилою Ярема, а потім заплакав і пішов геть. Гайдамаки після придушення повстання розійшлися хто куди. Тим часом було зруйновано Запорізьку Січ. А Україна «навіки заснула». Тільки часом колишні повстанці, старі, ідучи понад Дніпром, співають гайдамацьких пісень.

<https://zno.if.ua/?p=5654>

Р. С. Сердечно дякуємо Ірині Киричок, директорці наукової бібліотеки ХНМУ та її співробітникам за надану допомогу в оцифруванні рідкісного видання нашої бібліотеки, висловлюю Вам свою повагу і вдячність за небайдужість.

Шевченко Т. Гайдамаки / Т. Шевченко. – Вецляр : Друк. Шарфого, 1920. – 100 с. : іл., портр.

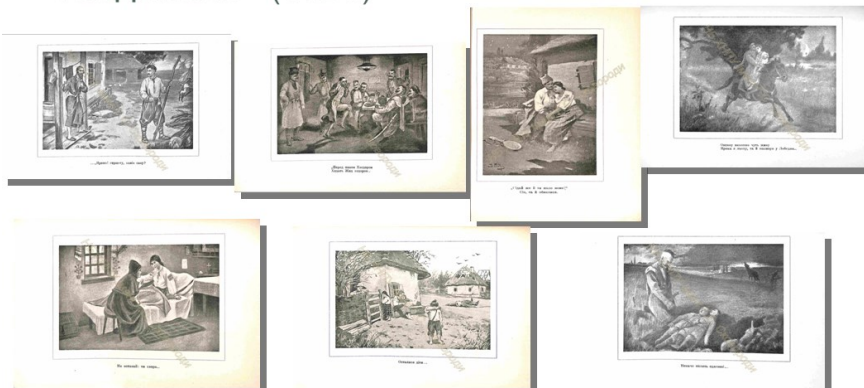

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ОЦИФРОВАНОВОГО ВИДАННЯ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА «ГАЙДАМАКИ» (1920)

Коробкіна Олена – директор бібліотеки ун-ту

Ілюстрації до видання поєми Тараса Шевченка «Гайдамаки» (1920)

Книжкові виставки літератури

Книжкові виставки з нагоди пам'ятних дат

Абонемент №3,4 та читальний зал №1

Виставка "МОЯ ЄДИНА Україна"

Присвячена Дню Соборності України

Виставка

"МОВА ЄДНАЄ НАЦІЮ"

Присвячена Міжнародному дню рідної мови — день, який відзначають щороку 21 лютого, починаючи з 2000 року. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» було оголошено на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, що проходила 26 жовтня — 17 листопада 1999 року в Парижі.

<https://uk.wikipedia.org/.../%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0...>

УЧАСТЬ БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТУ У МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

6 березня 2024 року Олена Коробкіна, директорка Наукової бібліотеки університету, прийняла участь у XXI Міжнародній конференції з актуальних проблем лінгвістики й лінгводидактики, присвяченій 100-річчю від дня народження Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка з презентацією біобібліографічного покажчика праць вченого: «Дорошенко Сергій Іванович, доктор філологічних наук, професор (до 100-річчя від дня народження вченого)», а також було підготовлено книжкову виставку до заходу: «Професор Сергій Іванович Дорошенко і його наукові простори».

«Сергій Іванович Дорошенко — людина, вимір життя якої стоїть поза рамками епохи: його інтелігентність і ерудованість, його відповідальність і виваженість, його непересічність і виняткова скромність, його наукова принциповість і толерантність були своєрідною основою і мірилом усіх його дій і вчинків, вони є орієнтирами й для його учнів та послідовників. Професор навчав не тільки науковим істинам і теоретичним постулатам. Сергій Іванович був для нас прикладом, взірцем, ідеалом, який хотілося наслідувати в усьому і в стосунках з рідними, учнями, колегами, адже гостинність, доброзичливість, щирість, приязнь риси його вдачі. Вихований у доброзичливому ставленні до тих, хто його оточував, він був люблячим чоловіком і турботливим батьком, ніжним дідусем, був передусім людиною, Людиною з великої літери», — професор В. С. Калашник.

Повнотекстовий документ: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14641>

Віртуальні виставки літератури

До ювілею Мальця Євгена Борисовича: вченого-експериментатора, для якого фізика—сенси життя

Віртуальна виставка присвячується вченому, який був учнем засновників кафедри фізики і хімії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди і дотепер працює на ній, все його життя пов'язане з кафедрою, зі студентами.

Досвідчений педагог, фізик-експериментатор Євген Малець користується заслуженою повагою і пошаною студентів, викладачів фізико-математичного факультету і співробітників університету. Випускники минулих років приходять на кафедру за допомогою, консультацією та для спілкування з Євгеном Борисовичем. Сковородинівці кращі - так тримати!

Шановний Євгене Борисовичу!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди вашого 75-річчя! Бажаємо Вам міцного здоров'я, довгих років життя, всіх земних благ! Нехай кожен день Вас радує хорошими новинами, у житті трапляються лише найпрекрасніші події, а всі Ваші бажання та мрії незмінно збуваються!

З повагою, колектив Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Репозитарій: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/13528>, You Tube: <https://www.youtube.com/watch?v=vytXlmvcYPg>
Calameo: <https://www.calameo.com/read/005226975f8ceb448e09>

До ювілею Ракова Сергія Анатолійовича Взірець професіоналізму і життєвої мудрості

Взірець професіоналізму і життєвої мудрості : до 75-річчя від дня народж. Ракова Сергія Анатолійовича : презентація / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Наук. б-ка ; уклад. С. С. Мажара. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2024. – 27 сл.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Віртуальна виставка літератури

“ВЗІРЕЦЬ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ І ЖИТТЄВОЇ МУДРОСТІ”,
присвячується 75-річчю від дня народження професора Харківського
національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Харків, 2024

<https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14103>

Віртуальна виставка присвячується професору, що став співзасновником кафедри інформатики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, якому присвятив 19 років свого життя (1985 – 2004). Сергій Анатолійович продовжує свою професорську діяльність в Національному педагогічному університеті імені М. Драгоманова, проте завжди зберігав і зберігає творчі й дружні зв'язки з колективом кафедри інформатики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Його наукові праці сьогодні залишаються актуальними, а книжки часто використовуються під час читання навчальних курсів на фізико-математичному факультеті.

Наукова бібліотека презентує

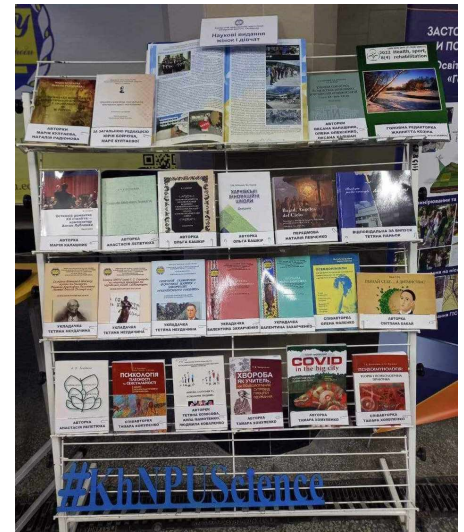
Наукові видання жінок і дівчат ХНПУ імені Г. С. Сковороди

18 лютого 2024 року жінки-науковці ХНПУ імені Г. С. Сковороди на чолі з проректоркою з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності проф. Світланою Бережною яскраво презентували наш Університет на науково-популярному заході «Жінки в науці», який відбувся за підтримки Харківського міського голови Ігоря Терехова та Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради.

Під час заходу було представлено книжкову виставку наукових видань жінок і дівчат нашого Університету.

Школярі Харкова мали нагоду переглянути книжкову виставку, яка була своєрідною візитною карткою творчих можливостей авторок-науковиць, їх нагннення і напрацювання.

Р. С. Вітаємо Ольгу Іванівну Башкір - докторку педагогічних наук, професорку кафедри освітології та інноваційної педагогіки, яка отримала подяку на святі від Харківського міського голови Ігоря Терехова, представляючи наш Університет.

Вчена рада Університету

Затвердження наукової школи Людмили Данилівни Попової

20 лютого 2024 року під час засідання Вченої ради Університету було затверджено наукову школу з історії розвитку педагогічної думки та народної освіти в Україні, фундатора, кандидата педагогічних наук, професора Людмили Данилівни Попової.

Під час обговорення цього питання Тетяна Неудачина, завідувачка довідково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки, презентувала біобібліографічний покажчик, присвячений 100-річчю від дня народження вченої:

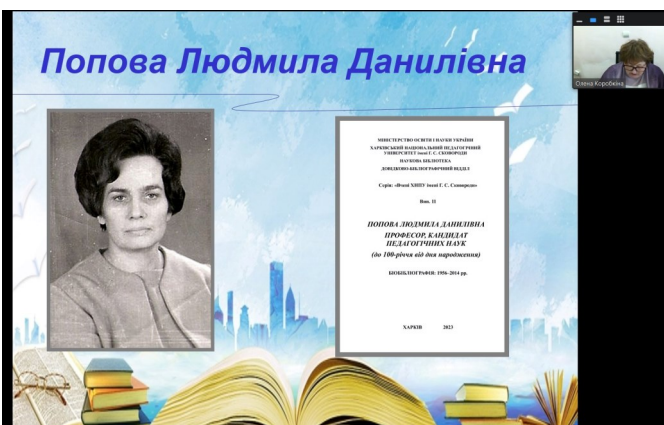
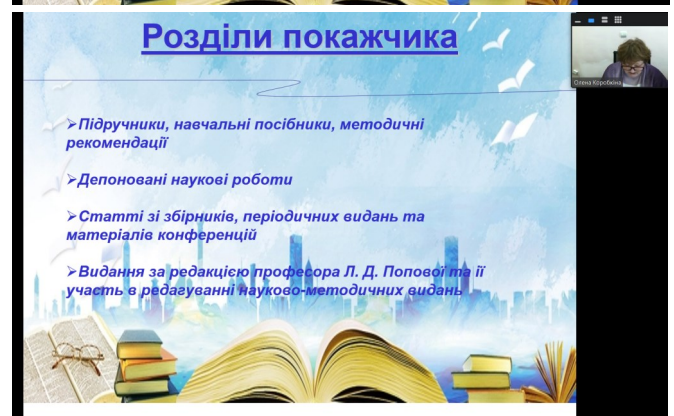
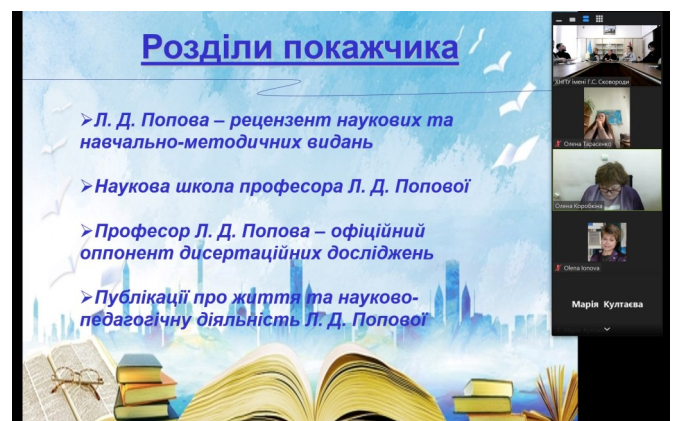
Попова Людмила Данилівна, кандидат педагогічних наук, професор (до 100-річчя від дня народження) : біобібліографія: 1956–2014 рр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Наук. бка ; [уклад. Т. І. Неудачина ; наук. ред. О. Г. Коробкіна ; бібліогр. ред. О. І.

Романовська]. – Харків : ХНПУ, 2023. – 66 с. : портр. – (Серія «Вчені ХНПУ ім. Г. С. Сковороди» ; вип. 11).

Переглянути можна за покликанням:

<https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/13254>

Реєстрацію наукової школи було затверджено всіма членами Вченої ради університету одноголосно!

Про академічну доброчесність у контексті заходу

Жінки у науці

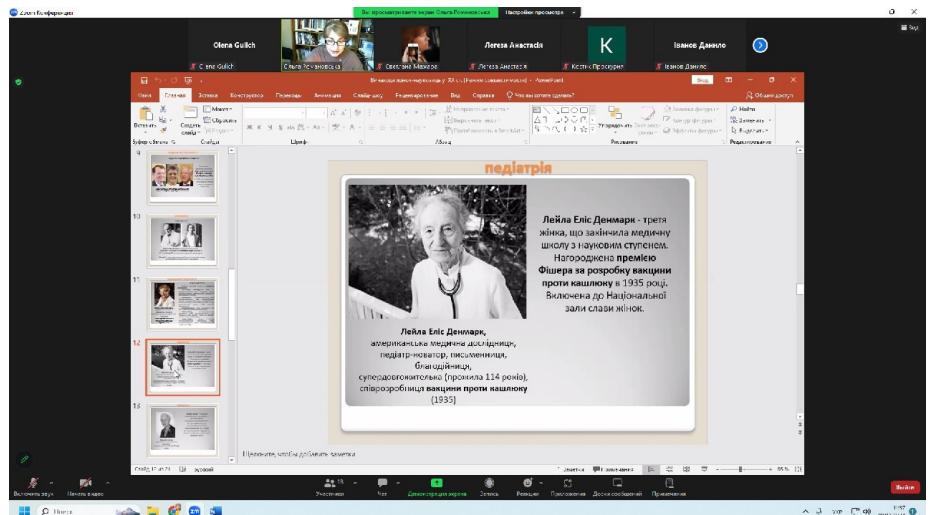
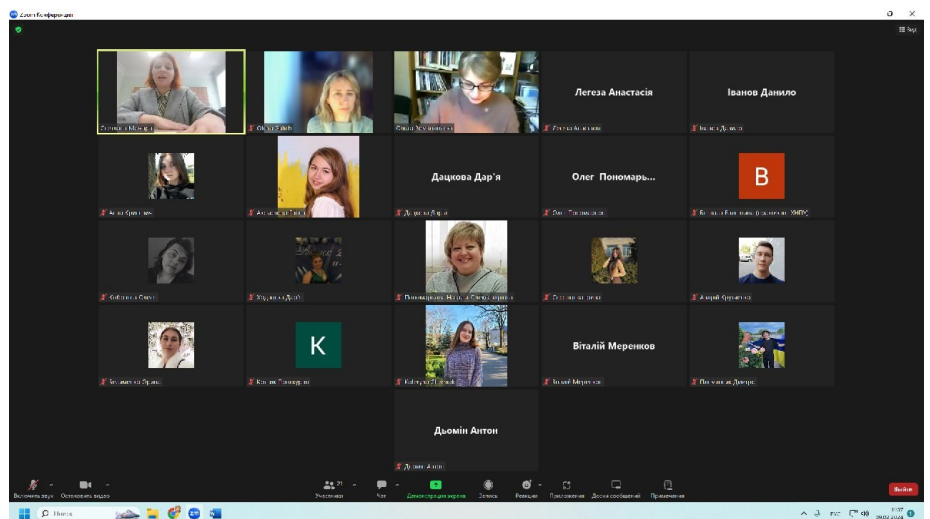
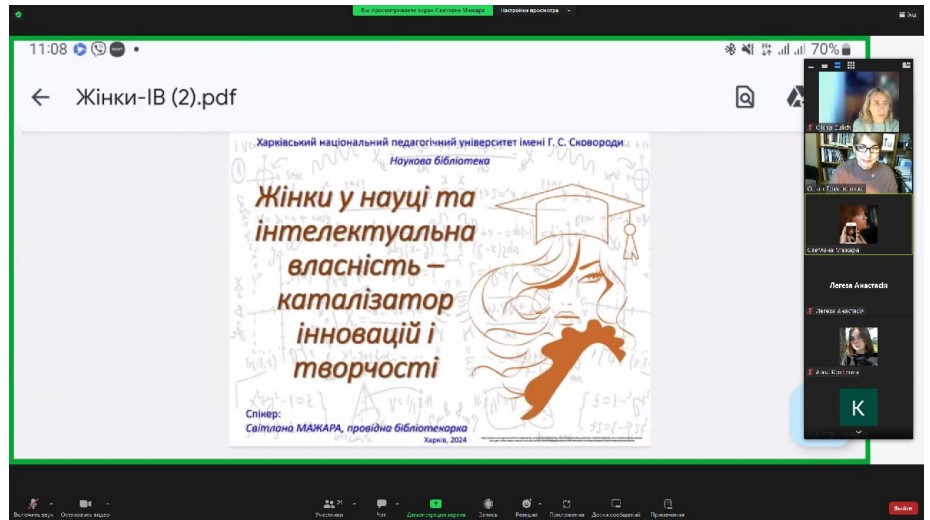
Інтелектуальна власність/Інновації/Авторське право/Творчість

Напередодні, 9 лютого 2024 року, Міжнародного дня жінок і дівчат у науці співробітники Наукової бібліотеки Університету радо зустрічали студентів (фізико-математичного ф-ту, ф-т соціальних і поведінкових наук, ф-т дошкільної освіти, ф-т початкового навчання, ф-т мистецтв, ф-т природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти Університету) та гостей КЗ «Коломацького ліцею Коломацької селищної ради Богодухівського району Харківської області» на двох онлайн-заходах, присвячених святкуванню жінок у науці.

Сучасні інформаційні технології дають нам право з легкістю ставати автором і це чудово! Як тільки ми стаємо власником чого-небудь, то набуваємо авторського права. Щоб наші права поважали, а ми не порушували права інших - варто про них знати! Незважаючи на певний прогрес, жінки, як і раніше, стикаються з численними складнощами у використанні прав Інтелектуальної власності, а їх інноваційний та творчий потенціал залишається значною мірою нереалізованим. Тому існує постійна потреба у підвищенні обізнаності з даних тем:

- ✓ **Жінки у науці та інтелектуальна власність – каталізатор інновацій і творчості** (спікерка: *Світлана Мажара*, провідна бібліотекаря),
- ✓ **Винаходи жінок-науковиць у XX столітті** (спікерка: *Ольга Романовська*, завідувачка науково-методичного відділу).

«Якщо ви – дівчинка, дівчина, жінка, неважливо, звідки, неважливо, скільки вам років, і ваше серце лежить до науки – не бійтеся. Йдіть туди сміливо. Адже ніщо не зупинить жінку, яка готова працювати і робити наукові відкриття!», - українська вчена-фізикиня Юлія Безвершенко.

Дякуємо за співпрацю науково-педагогічним працівникам Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди: Олені Гуліч, Юлії Калужній, Олені Малихіній, Ірині Ликовій, Ірині Сірій, Василю Жукову.

Справжня гордість сквородинівської родини

Біобібліографічний покажчик з нагоди дня народження

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Серія: «Вчені ХНПУ імені Г. С. Сковороди»

Вип. 2

**ЛОЗОВА
ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА**

доктор педагогічних наук, професор, член-
кореспондент Національної академії
педагогічних наук України, заслужений діяч
науки і техніки України

2-ге вид. доп. та перероб.

БІОБІБЛІОГРАФІЯ: 1966–2023 рр.

ХАРКІВ

2023

1

ук. б-ка ; [уклад. В. П. Захарченко ; наук. ред. О. Г. Коробкіна, бібліогр. ред. О. І. Романовська]. – 2-ге вид., доп. та перероб. – Харків : ХНПУ, 2023. – 90 с. : портр. – (Серія «Вчені ХНПУ ім. Г. С. Сковороди» ; вип. 2).

Біобібліографічний покажчик присвячено науковій діяльності Лозової Валентини Іванівни, доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії педагогічних наук України, заслуженого діяча науки і техніки України. У виданні зібрано і систематизовано відомості про науковий доробок вченої – дисертації, книги, навчальні посібники, підручники, статті, надруковані у наукових збірниках та періодичних виданнях, матеріали конференцій, література про вчену. Покажчик адресовано науково-педагогічним працівникам, педагогам, аспірантам, студентам та усім тим, хто цікавиться питаннями формування пізнавальної активності, проблемного навчання, контролю навчально-пізнавальної діяльності школярів, теорії і практики організації навчання і виховання школярів і студентів.

Переглянути покажчик можна за покликанням:

<https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14276>

З повагою, колектив Наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

2 березня 2024 року святкує свій день народження Валентина Іванівна Лозова - справжня гордість сквородинівської родини, Людина з великої літери, яка для багатьох поколінь науковців педагогічного університету стала Учителем.

З днем народження, шановно вчителько! Ваші учні Вас поважають та радують своїми досягненнями, рідні дарують Вам душевне тепло та свою любов. А співробітники Наукової бібліотеки Університету бажають Вам натхнення, здоров'я, гармонії, добробуту, Миру та презентують друге, доповнене та перероблене видання біобібліографічного покажчика, який присвячений Вашій науковій діяльності, біобібліографія (1966-2023 рр.):

Лозова Валентина Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України : біобібліографія: 1966–2023 рр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, На-

Людина надзвичайно широкої наукової ерудиції Біобібліографічний покажчик до ювілею науковці

5 березня 2024 року святкує свій день народження Олена Андріївна Олексенко!

«Олена Андріївна Олексенко – людина надзвичайно широкої наукової ерудиції. В шановній ювілярці нерозривно поєднуються глибинні людяність і порядність, принциповість і професіоналізм, щира повага до традицій і невпинний пошук нового. Олена Андріївна вражає своєю енергійністю, конструктивністю й організованістю. Різномісна діяльність Олени Андріївни гідна наслідування й визнання», - щирі слова від колежанок Наталії Піддубної та Наталії Щербакової.

З нагоди ювілею співробітниці бібліотеки презентують біобібліографічний покажчик, який присвячено науковій діяльності Олексенко Олени Андріївни, кандидата філологічних наук, професора, професора кафедри української мови імені проф. Л. А. Лисиченко Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. У виданні зібрано і систематизовано відомості про науковий доробок вченої – дисертації, книги, монографії, навчальні посібники, підручники, статті, надруковані у наукових збірниках та періодичних виданнях, матеріали конференцій.

Олексенко Олена Андріївна, кандидат філологічних наук, професор: до 75-річчя від дня народження : біобібліографія: 1982–2024 рр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Наук. б-ка ; [уклад. В. П. Захарченко ; наук. ред. О. Г. Коробкіна, бібліогр. ред. О. І. Романовська]. – Харків : ХНПУ, 2024. – 55 с.– (Серія «Вчені ХНПУ ім. Г. С. Сковороди» ; вип. 14).

Переглянути покажчик можна за покликанням:

<https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14245>

Шановно Олено Андріївно!

Прийміть, будь-ласка, щирі вітання з Днем народження! Бажаємо Вам здоров'я, достатку, щоб усі Ваші бажання і мрії стали реальністю. Щастя Вам, доброго настрою на довгі роки, почуття задоволення від зробленого. Хай у Вашій оселі буде затишок, спокій і радість. Хай доля буде прихильною до Вас у всіх починаннях! Нехай здійсняться ваші творчі задуми та плани та усі вашим починання завжди супроводжує надія та успіх!

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Серія: «Вчені ХНПУ імені Г. С. Сковороди»

Вип. 14

**ОЛЕКСЕНКО
ОЛЕНА АНДРІЇВНА**
кандидат філологічних наук, професор
(до 75-річчя від дня народження)

БІОБІБЛІОГРАФІЯ: 1982–2024 рр.

ХАРКІВ

2024

Участь у тренінгу

Як допомогти захиснику, який повернувся з війни

Про важливу інформацію та набуті знання

Хочу поділитися важливою інформацією і знаннями, набутими завдяки чудовим психологиням Олені Копіної (медіаторка, фасилітаторка діалогів у вирішенні конфліктів, ведуча тренерка проєктів з реінтеграції ветеранів у громаду, психологиня у групах підтримки для родин військово-вслужбовців) і Наталії Мудрак (медіаторка, фасилітаторка діалогів у вирішенні групових конфліктів, членкиня ГО «Національна асоціація медіаторів України»), які 7–8 березня 2024 року провели для бібліотечних фахівців методичного об'єднання бібліотек ЗВО Харківської зони психологічний тренінг «Захисник вдома: принципи спілкування, інструменти, практика». Проєкт був підтриманий Robert Bosch Stiftung за участі Спільноти Практиків Діалогу України. Тренінг проходив на базі ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна, центру «Вікно в Америку». Багато важливих питань було розглянуто під час занять:

- поведінки з захисниками, які повертаються з фронту,
- подолання ПТСР, відновлення психологічного стану,
- можливість допомоги захисникам у встановленні соціальних контактів після повернення з передової (соціальні служби, медичні заклади, ін.),
- самовизначення (усвідомлення потреби),
- уникнення конфліктних ситуацій в соціальних сферах життя, сімейних відносинах,
- формування у суспільства толерантного, доброзичливого відношення, поваги до захисників та інших.

Усе, про що ми почули на тренінгу, болісно відкликалося в серці, бо в багатьох присутніх жінок служать в

ЗСУ або інших військових підрозділах сини і чоловіки, родичі і знайомі. Всі складнощі, з якими стикаються захисники в так званому «мирному житті» після повернення з передової, в сім'ях багатьох присутніх пережито особисто, або відомо через знайомих.

Дурні, нетактовні питання (а тобі було страшно? а скільки ти убив? а скільки ти грошей отримуєш? а коли це скінчиться? а чого ти туди пішов, ми тебе туди не посилали, а ти знаєш, як мені/нам було важко? і таких багато), безглузді поради, знецінення пережитих проблем, порожні обіцянки, заборонені емоції викликають гостру стресову реакцію, ще більше відчуження захисників.

Слід пам'ятати, що людина з передової переживає страшні події/спогади знову і знову (циклічність спогадів не зникає), і будь які різкі,

зайві рухи, підвищений голос, драгівливість, неповага може викликати некеровану реакцію – больовий стрес на певну ситуацію.

Кожний захисник на війні постійно відчуває больовий стрес через чинники, що спричиняють певні реакції: перший – «людина вбиває мене», другий – «я повинен вбивати». Людська сутність не створена вбивати, тільки 2% людей – це природжені вбивці, всі інші не можуть цього робити. Але кожний воїн усвідомлює свою відповідальність: «За мною стоїть моя країна, родина, я мушу захищати їх!». А ми повинні всіляко їм допомагати: привітною посмішкою, доброзичливим прийняттям на роботі, дружнім спілкуванням, бажанням допомогти чи просто вислухати, виразити свою повагу і вдячність!

Зав. наук.-метод. відділу НБ,
О. Романовська

Учасники тренінгу

Участь у Всеукраїнському студентському онлайнному турнірі

“Сковородинівці” на турнірі

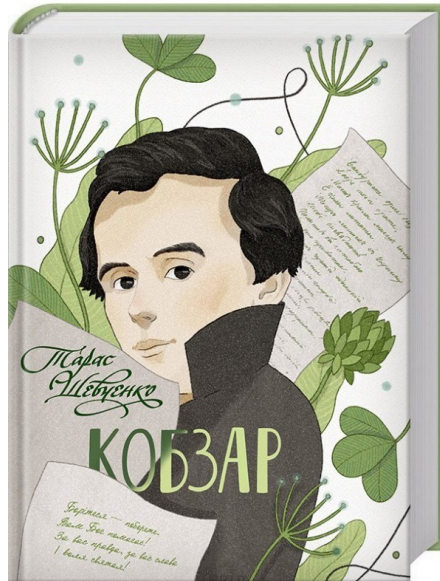
“Всесвіт Шевченка: українська ідентичність у часі та просторі”

В азартній боротьбі команд з 24 закладів освіти України з місце зайняв Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Щиро вітаємо!

14 березня 2024 року студенти українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка брали участь у дев'ятому Всеукраїнському інтелектуальному студентському онлайнному турнірі до 210-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка “Всесвіт Шевченка: українська ідентичність у часі та просторі”.

Команда «Сковородинівці» - це Анна, Тетяна, Вікторія, Карина, Катерина, Таїсія, Олена, Олександр, Софія, Дар'я. Гасло команди: «Ми – студентська молодь, що діє»!

«Захід був цікавим, пізнавальним та веселим. Ми дізналися нові для себе факти. Більшість питань були легкі, але питання в часі зіграло вирішальну роль та наше хвилювання. Сподобалось у вікторині, що питання були різних типів: питання

із зображенням, питання та 4 варіанти відповідей, питання типу «Правда» чи «Ні», питання «Пазло-головоломка», питання «Письмова відповідь». Дякуємо за можливість змагатися з кращими та пропонуємо продовжити традицію участі у турнірах», - враженнями гравців-сковородинівців.

Наша гордість! Лише 1 раз помилилася капітан команди Аня, від-

повідаючи на 30 питань вікторини, але це був найкращий результат! Цим питанням було: «Як письменник та фольклорист Пантелеймон Куліш називав Шевченка?», а правильна відповідь – «найкращий співак (українських народних пісень)». До речі, з 179 гравців вікторини, лише троє відповіли на нього правильно.

Шановні організатори, з турніром Вас! Бажаємо Вам нових великих звершень і досягнень. Хорошим стимулом і мотиватором для організації нових конкурсів і змагань є незабутні враження ваших учасників! Прощання турніру та щира подяка організаторам!

Р. С. Дякуємо за співпрацю **Олені Вареніковій**, кандидату філологічних наук, доценту кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова, заступнику декана українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка.

Світлана Мажара,
модератор команди

КОМАНДА ХНПУ ім. Г. С. СКОВОРОДИ

Великі постаті

Луї Брайль подарував незрячим світло

Біографія у презентації

Попри усі негаразди, дивіться на цей світ, яскравий і барвистий. Він – прекрасний!

Луї Брайль – людина, яка подарувала незрячим світло : до 215-річчя від дня народж. Луї Брайля : презентація / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Наук. б-ка ; уклад. А. А. Кроль. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2024. – 32 сл.

В презентації представлена біографія Луї Брайля – людини, без якої неможливо уявити собі життя нинішніх незрячих людей. Адже саме він свого часу створив те, що допомагає людям з вадами зору читати, писати, працювати на комп'ютері і грати на музичних інструментах. Це – рельєфно-крапковий шрифт. Луї Брайль є прикладом особистості у людській історії, яка залишила після себе яскравий слід.

Переглянути за покликанням: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14159>

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Луї Брайль - людина, яка подарувала незрячим світло

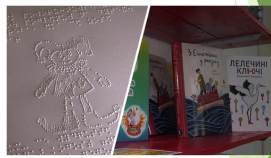

Харків, 2024

Роботу виконала:
КРОЛЬ А. А., провідна
бібліотекарка

Знайомство із шрифтом Брайля - це можливо

► На базі приватної друкарні «Мадрид» у Харкові було відкрито першу приватну бібліотеку із книжками шрифтом Брайля, де можна безкоштовно почитати сучасну художню та освітню літературу. Директорка друкарні і засновниця бібліотеки Лариса Гобельовська каже: «Я б дуже хотіла, щоб дорослі люди, харків'яни приходили, брали книги. Пробували читати Брайлем. Щоб це були люди, які ніколи не були знайомі з Брайлем.»

Про рейтинги

Transparent ranking:

Institutional Repositories by Google Scholar (March 2024)

За результатами останньої версії рейтингу електронних архівів Репозитарій ХНПУ імені Г. С. Сковороди посів **388-ме місце** серед 4 485 інституційних репозитаріїв світу, **4-те місце** серед репозитаріїв педагогічних університетів України!!!

<https://repositories.webometrics.info/en/institutional?fbclid=IwAR3lH18HOIol-1BkrAwthYrLndAfXcyZPRgaCHXUNk-eTLEwR5T7RapIng>

Акція

“Один студент - одна книжка для Херсона”

Збір книжок тримає протягом березня-травня 2024 року

Шановні колеги, студенство!

Стартувала акція “Один студент – одна книжка для Херсона”. Вона діє в межах проекту “Українська книга в укриттях Херсонщини” молодіжної ініціативи Book Shelter.

Запрошуємо долучитися!

Збір книжок за участі студентів, науково-педагогічних працівників, співробітників університету триває протягом **березня-травня 2024 року**.

Україномовні книжки для бібліотечних куточків в укриттях Херсонщини ви можете приносити до **читального залу № 1 Наукової бібліотеки університету за адресою: вул. Алчевських, 29, ауд. 125**

Дякуємо вам за небайдужість!

Бібліотекар року – 2023

Валентина Захарченко - лауреат конкурсу Перемога у номінації "За кращу видавничу діяльність"

Колектив Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди щиро вітає колегу Валентину Захарченко, завідувачку сектору довідково-бібліографічного відділу з нагородою - дипломом лауреату конкурсу Харківського зонального методичного об'єднання бібліотек ЗВО III-IV рівнів акредитації "БІБЛІОТЕКАР РОКУ-2023" у номінації "За кращу видавничу діяльність", за підготовку п'яти біобібліографічних покажчиків серії «Вчені ХНПУ імені Г. С. Сковороди».

Бажаємо Валентині Павлівні натхнення і успіхів у подальшій професійній діяльності.

О. Коробкіна

Фото: Олена Коробкіна

Фото з церемонії нагородження переможців,

яка відбулась в стінах Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету

Олена Коробкіна, директор Наукової бібліотеки отримала нагороду Валентини Захарченко (перша зверху зліва)

Автор світлин: В'ячеслав ЛІТВИНОВ

До Міжнародного дня прав жінок і миру!

Світлана Мажара - дипломант конкурсу у номінації "Жінка в адміністративному житті"

7 березня 2024 року, за традицією в перший тиждень березня, в університеті за поданням факультетів і структурних підрозділів поважна комісія оголосила кандидатури жінок, які стали переможницями у конкурсі «Видатні жінки Сковорodinівського університету».

У 2024 році із 80 поданих кандидатур в 8 номінаціях переможницями конкурсу було визнано 10 співробітниць університету.

В номінації «Жінка в адміністративному житті» перемогу отримали — Віта Ткаченко, головний бухгалтер; Тетяна Чернік, проєктор з адміністративно-господарської роботи.

На світлині: слова вітання від Юрія Бойчука, ректора університету, на святковому концерті з нагоди свята.

Фото: Світлана Мажара

Співпраці бути...

Повернення книжок до бібліотеки

Дякуємо співробітникам гуртожитку №3 університету

В очікуванні випуску магістрів 6 курсу, січень місяць був повен роботи з питання повернення книжок до бібліотеки університету. Завдяки активності та небайдужості співробітників гуртожитку №3, під керівництвом Осипової Тетяни Павлівни, було передано 46 книжок до бібліотеки, з них зняті зі студентів:

- фізико-математичний ф-т – Пелюшкіна Н. (боргів немає), Харчукова Д. (боргів немає);
- ф-т мистецтв – Клешкова Є. (боргів немає);
- ф-т природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти – Литвиненко О. (боргів немає),
- ф-т початкового навчання – Вороніна К. (боргів немає), Раденко Є. та інші.

Світлана Мажара

Прижиттєвий рукопис Сергія Івановича Дорошенка

Лексикографічна перлина

Видання стане важливою частиною фонду бібліотеки

РУКОПИС, ЯКИЙ ПОБАЧИВ СВІТ ЗАВДЯКИ ЙОГО УЧНЯМ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ СКОВОРОДИНІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Дорошенко С. І. Словник-довідник лінгвістичних термінів юного мовознавця / С. І. Дорошенко ; відп. ред., вступ, сл. О. О. Тележкіна. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. — 400 с. : іл. — ISBN 978-617-8332-17-4.

Основу словника складають лінгвістичні терміни, використовувані в шкільних і вишівських підручниках, зокрема й такі, яких немає в раніше виданих лінгвістичних словниках й енциклопедіях. Пояснення лінгвістичних понять доступні всім, хто володіє знаннями з української мови в обсязі середньої школи. Словник відбиває сучасний рівень мовознавства.

«Словник-довідник лінгвістичних термінів юного мовознавця» - це лебедина пісня Сергія Івановича, яку він залишив у спадок усім, хто досліджує мову, живе рідним словом. Словник професора Дорошенка - це його Книга книг, це Пісня над усіма його піснями, адже адресована учням - тим, хто вивчатиме мову, розвиватиме її, надихатиметься на нові відкриття її таємниць. Для Сергія Івановича Дорошенка, творця цієї лексикографічної перлини, плекання слова було самим життям, бо живильним джерелом для нього була рідна мова.

Рукопис Учителя, дбайливо збережений і технічно доопрацьований його учнями й послідовниками, сьогодні побачить світ, заговорить до читачів голосом Майстра, донесе кризь час його мудре слово і думку.

Від імені представників наукової школи професора С. І. Дорошенка щиро вдячна його багаторічним колегам по кафедрі української мови імені професора Л. А. Лисиченко - Олені Андріївні Олексенко, Наталі Володимирівні Щербаковій,

Наталії Віталіївні Піддубній, Тетяні Федорівні Осиповій, Юлії Миколаївні Лебеденко, Інні Андріївні Павловій, а також Світлані Олександрівні Марцин з кафедри українознавства і лінгводидактики імені професора О. Г. Муромцевої, які здійснювали загальну коректуру й оформлення рукопису. Дякую також колегам з факультету іноземних мов - Тучиній Наталії Василівні, Камініну Ігорю Миколайовичу (кафедра англійської філології), Сазоновій Ярославі Юрійовні, Чухно Олені Анатоліївні (кафедра загального мовознавства і романо-германської філології), які давали слушні поради щодо перекладу термінів англійською мовою», - вступне слово Олеси Тележкіної.

Щиро дякуємо за подаровані книги! Впевнені, що наші читачі обов'язково знайдуть щось цікаве для себе в словнику-довіднику, який стане важливою частиною фонду нашої бібліотеки!!!

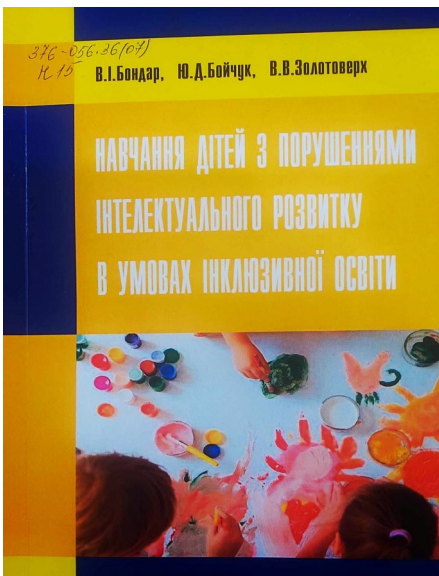
Світлана Мажара

Нові надходження

Книги як почуття

Даруєш комусь, а тепло на душі тобі!

Навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивної освіти : хрестоматія. Т. 1 / уклад.: В. І. Бондар, Ю. Д. Бойчук, В. В. Золотоверх, А. М. Висоцька. - В 2 т. - Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. - 284 с. - ISBN 978-617-8238-21-6

Виховання і навчання розумово відсталих дітей – складний і багатогранний процес, що вимагає від олігофренопедагога спеціальних знань про закономірності та особливості розумового розвитку учнів допоміжної школи, використання їх у навчально-виховному процесі.

В підручнику вперше в українській корекційній педагогіці та психології розглядається історичний досвід, теорія і практика навчання й виховання розумово відсталих дітей з кінця XIX до початку XXI ст., аналізуються соціально-економічні, політичні, правові чинники, що на кожному історичному етапі здійснювали вплив на організацію, структуру, зміст колекційного навчання і виховання цих осіб.

КНИЖКОВА НОВИНКА

Колектив Наукової бібліотеки висловлює найщиріші вітання авторам, які працювали над створенням спільного випуску журналу «STUDIA FILOLOGICZNE : ROZPRAWY JĘZYKOZNAWCZE, XIX/2023» та бажає всім сил, натхнення для подальшої міжнародної співпраці у наступних проєктах.

До випуску журналу увійшли статті науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди: Володимира БОРИСОВА, кандидата філологічних наук, доцента, проректора з навчально-наукової роботи; Олени МАЛЕНКО, доктора філологічних наук, професора, завідувачки кафедри українознавства і лінгводидактики; Наталії ПІДДУБНОЇ, доктора філологічних наук, професора, професора кафедри української мови імені проф. Л. А. Лисиченко; Ярослави САЗОНОВОЇ, доктора філологічних наук, доцента, в.о. завідувача кафедри загального мовознавства і романо-германської філології та здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія: Олени ПОЛОВИНКО та Анни ОМЕЛЬЧЕНКО.

Дякуємо за подарований примірник журналу Ярославі Сазоновій, який увійшов до фонду університетської бібліотеки!

ПОДЯКА

Щиро дякуємо Аліні КРИВОБОКОВІЙ, редакторці 2-ї категорії редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г. С. Сковороди, за подаровані Науковій бібліотеці університету книжки з власної книгозбірні.

14 лютого є Міжнародним днем дарування книг (International Book Giving Day). Свято бере свій початок із 2012 року. Ініціатором відзначення такого дня став син американки Еммі Бродмур – засновниці сайту дитячої книги в США. Хлопчик запитав у матері, чому немає такого дня, коли люди дарують один одному книги?

Тепер до святкування Міжнародного дня дарування книг долучаються бібліотеки, письменники, видавці, книжкові магазини, громадські організації, люди з усього світу, які просто люблять книги.

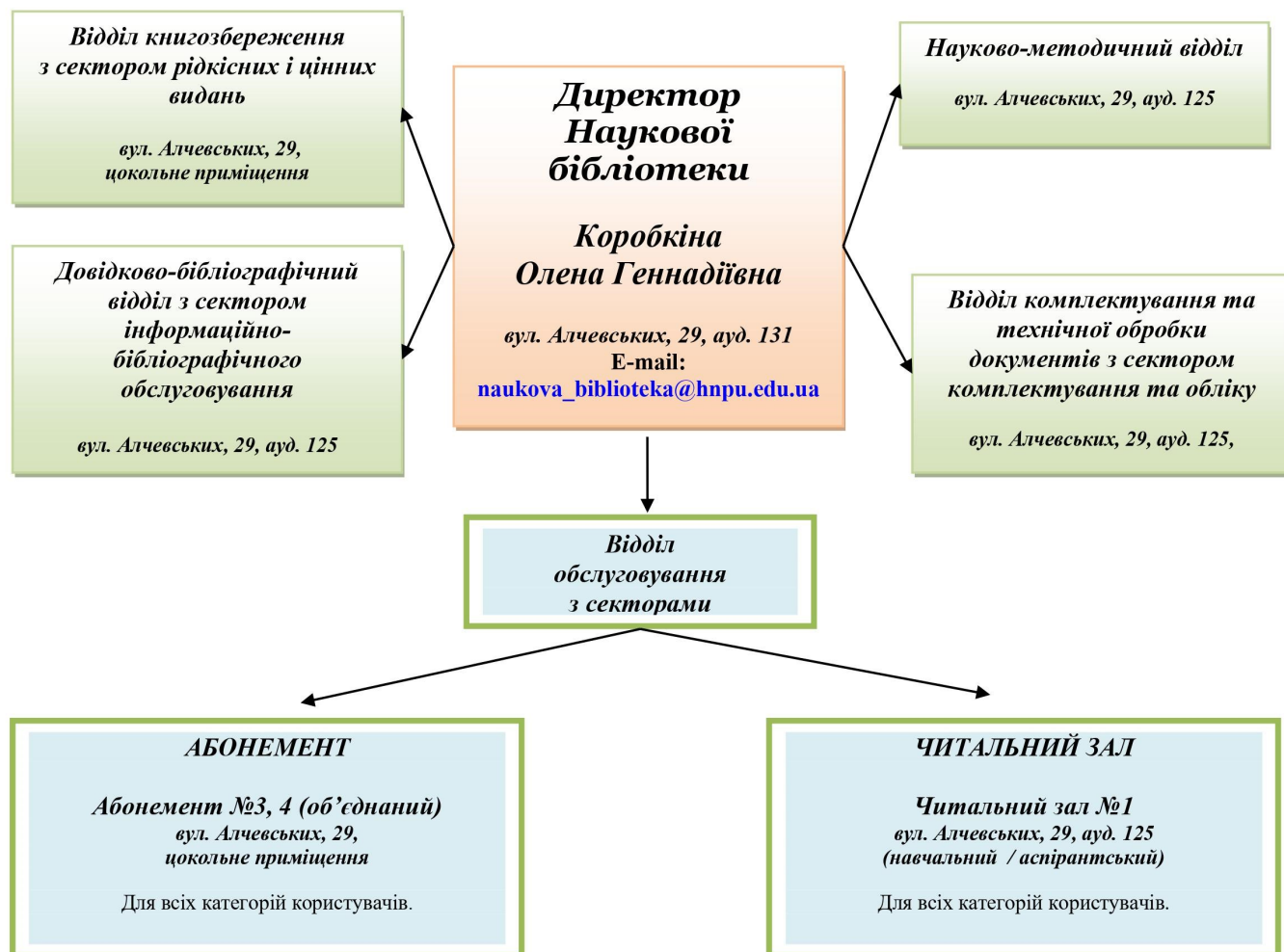
Тимчасові зміни

На час воєнного стану

Місія бібліотеки університету: забезпечення доступності документів, інформації, знань для ефективного розвитку освітньої та наукової діяльності університету на основі максимально повного задоволення інформаційних потреб науково-педагогічних працівників, аспірантів і студентів.

Тому у січні місяці робочою групою Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди було прийнято рішення про тимчасову зміну структури бібліотеки. Другий рік поспіль 5 відділів, абонемент №3,4 (об'єднаний), читальний зал №1 відкриті та працюють в одному корпусі університету: вул. Алчевських, 29.

Структура Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди (в період воєнного стану)

“Невичерпний скарб”

Засновник — колектив Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.
Електронний бюлетень виходить один раз у квартал. Видається укр. мовою.
Адреса редакції: м. Харків, вул. Алчевських, 29, кімн. 208. Тел. (066)-44-59-048.
E-mail редакції: skarb.library@gmail.com
Головний редактор: Коробкіна Олена Геннадіївна
Редактор, дизайн, верстка: Мажара Світлана Сергіївна